

*Impressies van het bezoek aan Agnita, Roemenië
van 26 april t/m 29 april door
Petra Doorn, Saskia Wongsoredjo, Tineke Schonck,
Inge Vos, Henk Romein en Jannie van Doorn*

Petra Doorn

Op 22 april vertrokken wij met bestemming Agnita. Daar kwamen we niet alleen veilig, maar ook opgetogen aan. Wat gezelligheid betreft was het net een schoolreisje. Wat inhoud betreft deed het zeker niet onder voor een "Zinnig Gesprek".

Dat inhoudelijke gesprek zette zich voort in de gesprekken met de mensen in Agnita, waar we, dankzij de aanwezigheid van Jannie en Henk, als oude vrienden werden binnengehaald. Vaak was het begin van een gesprek wat afwachtend. Dan deden de mensen erg hun best om het goed te doen en hun gastvrijheid te tonen. Voor ons was het soms ook wat zoeken: wat kun je vragen om een gesprek op gang te brengen en hoe voorkom je dat het een vraaggesprek wordt. Ook de taal was een flinke barrière. Toch lukte het na een tijdje meestal wel om echt contact te maken en het gesprek op gang te krijgen. Sommige thema's kwamen herhaaldelijk terug, zoals de leegloop van het dorp Agnita en het land Roemenië, waardoor vooral oudere en kwetsbare mensen achter lijken te blijven. Als je hoort hoe weinig leraren met een vaste aanstelling verdienen, dan krijg je diep respect voor de mensen die zich blijven inzetten voor hun land. Maar ook de grote verscheidenheid aan volken en talen in één gebied valt op. Roemenen, Hongaren, Saksen, Roma. De sporen van een gecompliceerde geschiedenis zijn nog steeds zichtbaar en op bepaalde momenten is de spanning tussen de verschillende groepen ook voelbaar. Ook de manier waarop over de Roma wordt gesproken is hard en oordelend.

En wanneer je net denkt iets van de situatie te begrijpen, dan ontmoet je weer iemand die er toch weer een ander licht op werpt. Dan vertelt een lerares dat Romakinderen subsidie krijgen van de overheid als ze niet te vaak afwezig zijn. Dan blijkt cupido zijn pijlen regelmatig over de scheidslijnen tussen de verschillende bevolkingsgroepen te schieten en dan blijkt het nabijgelegen Sibiu een bruisende stad te zijn waar jonge mensen met plezier wonen, studeren en werken. Roemenië is voor mij een intrigerend land geworden waar ik graag meer over zou willen leren. Het gemeentcontact, een bijzondere band tussen mensen hier en daar. Graag zou ik nog verder willen brainstormen, niet alleen over hún leven en kerk-zijn daar, maar ook over hoe wij het hier doen. Wederkerigheid, elkaar bevragen, ontmoetingen rondom spiritualiteit, creativiteit en diaconaat... Ik zou willen zeggen: wordt vervolgd.

Saskia Wongsoredjo

Agnita

Agnita een stad vol hoop.

Ogen, die naar je kijken.

Ogen, die je toelachen.

Ogen, die alles delen.

Ogen vol warmte.

Ogen met verdriet en zorg.

Ogen naar de toekomst gericht.

Agnita een stad waar hoop een bodem is voor velen.

De toekomst niet te vinden is, maar waar kracht en liefde, verdriet en zorg gedeeld worden.

Twee landen bij elkaar, een worsteling van onzekerheid en van bestaan.

Toch blijft het licht hier schijnen.

Een fundament van verschillende stenen, maakt één geheel.

Geloof, hoop en liefde.

Geef me je hand Agnita, samen zijn wij sterk.

Vertrouwen en hoop zal weer gaan groeien.

Met God aan onze zijde.

Henk Romein

Letterlijk 'indruk wekkend' is een reis naar Agnita altijd, vanwege de vele aspecten die er aan zitten. Vijf dagen onderweg met gemeenteleden die je goed of (vaker) nog niet zo goed kent, ieder met de eigen 'bagage' bestaande uit de eigen levenservaringen. Op bezoek bij mensen die je niet verstaat maar waarvan je weet dat ze vanuit dezelfde christelijke overtuiging leven, in hun eigen situatie die zo verschilt van de onze. In een land dat zich ruim 25 jaar geleden ontworstelde aan de dictatuur, sinds 2007 lid is van de Europese Unie maar nog altijd moet wennen aan de nieuwe orde. Een ontwikkeling waarvan een groot deel van de mensen in hun eigen levenssituatie wellicht meer nadeel dan voordeel heeft. Twee jongens leven zonder vader, met moeder en overgrootmoeder in een tweekamerflat, geen inkomen. De complexiteit van de etnische verschillen die in het samenleven soms voor ons onzichtbare drempels opwerpt.

Wat misschien minder opvalt: het kleine ziekenhuis waar gedreven mensen werken en dat als zeer goed bekend staat. Het lyceum dat contacten legt met buitenlandse universiteiten en zo de weg opent voor jongeren om elders in Europa ervaring op te doen. De thuiszorg in een klein dorpje waarin een arts en twee verzorgers het verschil maakt voor ouderen en zieken.

Het is belangrijk om de positieve dingen te zien en manieren te bedenken om de mensen daarin te steunen, zowel mentaal als fysiek. Dat zie ik als onze opdracht.

Tineke Schonck

Tijdens deze reis ben ik getroffen door de gastvrijheid en vriendelijkheid van de bevolking van Agnita jegens ons. Mensen deelden van het weinige dat zij hadden, zij zetten hun hele huis op de kop om ons te kunnen ontvangen. In een kringgesprek deelden zij hun zorgen met ons. De taalbarrière was groot en zonder tolk waren we nergens maar ondanks dat was er echt contact. Ook het idealisme van de dokters en docenten op school was inspirerend. Waar halen ze de moed en kracht vandaan om zich steeds maar weer voor een hongerloontje al die moeite te getroosten voor hun medemensen, terwijl zij elders in Europa misschien wel het tienvoudige zouden kunnen verdienen! Ze houden ons een spiegel voor: ons past bescheidenheid. Lukt het ons om in al onze rijkdom te kiezen voor dat wat werkelijk van belang is? Wat doen wij om ons eigen land verder te helpen, misschien niet zozeer in materiele zin maar meer als het gaat om moraal en spiritualiteit? Hoe kunnen wij vorm geven aan onze Christelijke identiteit als het bijvoorbeeld gaat om verdeling van welvaart? Contact met de kerk in Agnita geeft ons de kans te laten zien wie wij zijn als het om deze dingen gaat.

Om deze reden is het contact met Agnita mijn inziens van grote waarde.

Betrokkenheid van onze kant is slechts een druppel op de gloeiende plaat daar maar ook hier vallen de druppels en daarvoor mogen we dankbaar zijn.

Inge Vos

In de vier dagen die wij in Roemenië hebben doorgebracht hebben we op verschillende manieren bijzondere ontmoetingen gehad. Op de eerste dag hebben we drie verschillende kerken in Agnita bezocht; twee Roemeens-Orthodoxe kerken en de Lutherse kerk. Om ook hier de verbondenheid als Christenen tot uitdrukking te brengen hebben we na afloop van de rondleiding in de laatste kerk samen gezongen, wat zeer gewaardeerd werd en de ontmoeting een andere sfeer gaf.

Aan het eind van de middag was er een bijeenkomst samen met de kerkenraad en diaconie. Iedereen werd uitgenodigd om aan de hand van een meegebracht symbool iets te vertellen over de persoonlijke beleving van het geloof. Vervolgens gingen we in gesprek over de vraag hoe we de kerk levend kunnen houden, zowel in Roemenië als in Nederland. Dit leverde een bijzonder gesprek op waarin overeenkomsten naar voren kwamen, maar ook de specifieke problematiek binnen de twee Hongaarse kerken in Agnita nog eens goed duidelijk werd. De vergrijzing in deze twee kleine kerken is duidelijk zichtbaar; jongeren komen nauwelijks meer naar de kerk. Hier zijn verschillende redenen voor. Een belangrijke reden is dat er te weinig werkgelegenheid is, en de salarissen bovendien erg laag liggen. Veel jongeren kiezen er voor om naar het buitenland te gaan of zich te vestigen in een grote stad zoals Sibiu. De Hongaarse gemeenschap in Agnita is klein. Veel mensen van Hongaarse afkomst trouwen met Roemenen waardoor de Hongaarse taal niet meer wordt doorgegeven. De kerkdienst is in het Hongaars. Dit is belangrijk voor de kerkgangers, maar heeft wel tot gevolg dat hun kinderen en kleinkinderen de dienst niet kunnen volgen.

In de dagen die volgden hebben we veel gesproken met Ds. Endre Kozma, pastoor Gergely Göther en verschillende leden van beide kerken. Dit gebeurde in een informele sfeer bij mensen thuis. Voorop bij deze bezoeken stond de ontmoeting, maar er werd ook gesproken over de betekenis van het contact tussen onze kerken in Oosterbeek en Agnita en wat we voor elkaar kunnen betekenen. Het gevoel van verbondenheid in het geloof wordt als zeer waardevol ervaren. Vanuit de kerk in Agnita werd gezegd dat ze hierdoor het gevoel hebben er niet alleen voor te staan. Ook wij hebben de ontmoetingen als waardevol en zeer inspirerend ervaren.

Tijdens bezoeken aan het ziekenhuis in Agnita en de plattelandsdokter in het dorpje Răvăşel zagen we hoe toegewijd er werd gewerkt met de beperkte middelen die men heeft. We hebben besproken hoe de materialen die vanuit Oosterbeek zijn gestuurd gebruikt worden, en waar men wel en niet behoefte aan heeft. Dit bevestigde ons in het vertrouwen dat de (thuiszorg-)materialen die we vanuit Oosterbeek sturen hier goed gebruikt worden.

Jannie van Doorn

Verbonden met Agnita ben ik al sinds onze eerste reis in maart 2001. Al vele malen heb ik Agnita bezocht en elke keer weer zie ik nieuwe dingen, zie ik vooruitgang in het dorp en de omgeving. Als ik de foto's zie - genomen vanaf de kerktoren van de Duits-evangelische (Lutherse) kerk in Agnita - dan zie ik dat heel veel daken nu zijn gerenoveerd, veel huizen opgeknapt. Ook het contact met de Református kerk is gebleven en wij zijn er intussen bekend. We weten van elkaar dat we broeders en zusters zijn in geloof en dat wordt elke keer weer benoemd en bevestigd. Dit keer hebben we dat tastbaar geprobeerd duidelijk te maken door in eerste instantie aan de leden van kerkenraad en diaconie een mok te geven met afbeeldingen van kerken uit onze beide gemeentes en met de tekst: in geloof verbonden (in het Hongaars). Dit werd zeer gewaardeerd.

Wat duidelijk werd in een open gesprek met kerkenraad en diaconie dat zij onze morele steun, ons gebed heel hard nodig hebben. Mij trof de uitspraak van één van de vrouwen, een weduwe: 'van hoop kun je niet eten/leven'.

Het weten dat wij er zijn, dat wij met hen meeleven, onze betrokkenheid tonen, aan hen denken in onze gebeden en af en toe voor wat materiële steun zorgen, is voor hen heel erg belangrijk.

Het was verder een heel inspirerende reis mede dankzij de samenstelling van de groep. Nieuwe bezoekers hebben een heerlijke frisse kijk en komen soms ook met verrassende ideeën. En die inspiratie en frisse kijk kunnen wij als werkgroep ook heel goed gebruiken.

Als u een steentje kunt en wilt bijdragen, daadwerkelijk of financieel: heel graag.

Giften zijn welkom op bankrekening NL51INGB0008910686 ten name van Roemenië-project Kerken Oosterbeek